

Prawo autorskie

Mgr Dominik Delczyk

Mgr Dominik Delczyk

Doktorant w Zakładzie Prawa Gospodarczego i Handlowego WPAE UWr. Absolwent studiów prawniczych na Uniwersytecie Wrocławskim. Przewodniczący Porozumienia Doktorantów Uczelni Wrocławskich, Samorządu Doktorantów Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Wydziałowej Rady Doktorantów WPAE UWr. Członek zespołu prawnego Rzecznika Praw Doktoranta. Zainteresowania badawcze: squeeze-out, reverse squeeze-out, sell-out. Pracownik jednej z wrocławskich kancelarii radcowskich. .

Plan prezentacji

1

Twórca i współtwórca utworu

2

Prawa autorskie osobiste, prawa autorskie majątkowe, prawa pokrewne

3

Odpowiedzialność cywilna i karna za naruszenie praw autorskich

4

Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi

Pojęcie twórcy i współtwórcy

Twórca utworu – art. 8 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Prawo autorskie przysługuje twórcy, o ile ustawa nie stanowi inaczej.
2. Domniemywa się, że twórcą jest osoba, której nazwisko w tym charakterze uwidoczniiono na egzemplarzach utworu lub której autorstwo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek inny sposób w związku z rozpowszechnianiem utworu.
3. Dopóki twórca nie ujawnił swojego autorstwa, w wykonywaniu prawa autorskiego zastępuje go producent lub wydawca, a w razie ich braku – właściwa organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

Współtwórca utworu audiowizualnego – art. 69 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Współtwórcami utworu audiowizualnego są osoby, które wniosły wkład twórczy w jego powstanie, a w szczególności: reżyser, operator obrazu, twórca adaptacji utworu literackiego, twórca stworzonych dla utworu audiowizualnego utworów muzycznych lub słowno-muzycznych oraz twórca scenariusza.

Współtwórca utworu

- W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych brak jest definicji legalnej współtwórcy. Przyjmuje się, że jest to osoba która miała w powstanie utworu twórczy, intelektualny wkład [zob. Szerzej m.in. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2011 r., III CSK 527/10, Legalis; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., V CKN 180/13, Legalis; S. Stanisławska-Kloc, Prawo do autorstwa i współautorstwa (uwagi na tle orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2011 r., II CSK 527/10), „Transformacje Prawa Prywatnego”, 2012 nr 2, s. 47; Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 grudnia 2012 r., I ACa 816/12, Legalis].
- Wkład pracy współtwórcy w powstanie utworu może, ale nie musi być równy wkładowi pracy innych współtwórców [Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., V CKN 180/13, Legalis].
- Praca współtwórców nad utworem może ale nie musi być równoczesna [Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., V CKN 180/13, Legalis].
- Poglądy doktryny i judykatury dotyczące tego czy koniecznym jest działanie współtwórców w porozumieniu ze sobą są podzielone.
- Współtwórcom prawo autorskie przysługuje wspólnie. Domniemuje się, że ich udziały w nim są równe, lecz każdy z nich może żądać określenia przez sąd udziałów na podstawie wkładów pracy twórczej. Każdy z współtwórców może wykonywać prawo do swojej części utworu samodzielnie. Wykonywanie prawa do całości utworu wymaga zgody wszystkich współtwórców lub w jej braku zezwalającego na to wyroku sądu.

2

Prawa autorskie osobiste, prawa autorskie
majątkowe, prawa pokrewne

Prawa autorskie osobiste – charakterystyka

- Przysługują jedynie twórcy utworu
- Chronią więź twórcy z utworem
- Nie podlegają zrzeczeniu się
- Nie podlegają zbyciu
- Nie są ograniczone w czasie
- Nie wygasają po śmierci twórcy

Co obejmują autorskie prawa osobiste?

- Prawo do autorstwa utworu
- Prawo do oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępnienia go anonimowo
- Prawo do nienaruszalności treści i formy oraz do rzetelnego wykorzystania
- Prawo do decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności
- Prawo do nadzoru nad sposobem korzystania z utworu

Autorskie prawa majątkowe - charakterystyka

- Są uprawnieniami o charakterze majątkowym
- Dotyczą wykorzystywania utworu w tym zarabiania na jego rozpowszechnianiu
- Nie są nierozdzielnie związane z twórcą utworu
- Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej mogą przejść na inne niż twórca osoby w drodze dziedziczenia lub umowy (dopuszczalne jest także ich dalsze zbywanie przez nabywcę chyba że nabył je na podstawie umowy i jej postanowienia stanowią inaczej)
- Są ograniczone w czasie

Autorskie prawa majątkowe do utworu zbiorowego – art. 11 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Autorskie prawa majątkowe do utworu zbiorowego, w szczególności do encyklopedii lub publikacji periodycznej, przysługują producentowi lub wydawcy, a do poszczególnych części mających samodzielne znaczenie – ich twórcom. Domniemywa się, że producentowi lub wydawcy przysługuje prawo do tytułu.

Autorskie prawa majątkowe do utworów pracowniczych – art. 12 i 13 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Art. 12. 1. Jeżeli ustawa lub umowa o pracę nie stanowią inaczej, pracodawca, którego pracownik stworzył utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, nabywa z chwilą przyjęcia utworu autorskie prawa majątkowe w granicach wynikających z celu umowy o pracę i zgodnego zamiaru stron.

2. Jeżeli pracodawca, w okresie dwóch lat od daty przyjęcia utworu, nie przystąpi do rozpowszechniania utworu przewidzianego w umowie o pracę do rozpowszechnienia, twórca może wyznaczyć pracodawcy na piśmie odpowiedni termin na rozpowszechnienie utworu z tym skutkiem, że po jego bezskutecznym upływie prawa uzyskane przez pracodawcę wraz z własnością przedmiotu, na którym utwór utrwalono, powracają do twórcy, chyba że umowa stanowi inaczej. Strony mogą określić inny termin na przystąpienie do rozpowszechniania utworu..

3. Jeżeli umowa o pracę nie stanowi inaczej, z chwilą przyjęcia utworu pracodawca nabywa własność przedmiotu, na którym utwór utrwalono.

Art. 13. Jeżeli pracodawca nie zawiadomi twórcy w terminie sześciu miesięcy od dostarczenia utworu o jego nieprzyjęciu lub uzależnieniu przyjęcia od dokonania określonych zmian w wyznaczonym w tym celu odpowiednim terminie, uważa się, że utwór został przyjęty bez zastrzeżeń. Strony mogą określić inny termin.

Utwory pracowników instytucji naukowych – art. 14 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Jeżeli w umowie o pracę nie postanowiono inaczej, instytucji naukowej przysługuje pierwszeństwo opublikowania utworu naukowego pracownika, który stworzył ten utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy. Twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia. Pierwszeństwo opublikowania wygasa, jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od dostarczenia utworu nie zawarto z twórcą umowy o wydanie utworu albo jeżeli w okresie dwóch lat od daty jego przyjęcia utwór nie został opublikowany.
2. Instytucja naukowa może, bez odrębnego wynagrodzenia, korzystać z materiału naukowego zawartego w utworze, o którym mowa w ust. 1, oraz udostępniać ten utwór osobom trzecim, jeżeli to wynika z uzgodnionego przeznaczenia utworu lub zostało postanowione w umowie.

Utwory studenckie – art. 15a ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Uczelni przysługuje pierwszeństwo w opublikowaniu pracy dyplomowej studenta. Jeżeli uczelnia nie opublikowała pracy dyplomowej w terminie 6 miesięcy od dnia jej obrony, autor może ją opublikować, chyba że praca jest częścią utworu zbiorowego.
2. Podmiot, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–6 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619), może korzystać bez wynagrodzenia i bez konieczności uzyskania zgody autora z utworu stworzonego przez studenta lub osobę ubiegającą się o nadanie stopnia doktora w wyniku wykonywania obowiązków związanych z odbywaniem studiów lub przygotowaniem rozprawy doktorskiej, udostępniać utwór ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz korzystać z utworów znajdujących się w prowadzonych przez niego bazach danych, w celu sprawdzania z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego.
3. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki może korzystać z prac dyplomowych i rozpraw doktorskich znajdujących się w prowadzonych przez niego bazach danych w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego utrzymania i rozwoju tych baz oraz współpracujących z nimi systemów informatycznych.

WAŻNE!!!

Artykuł 15a ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych zgodnie z którym *„Uczelni przysługuje pierwszeństwo w opublikowaniu pracy dyplomowej studenta. Jeżeli uczelnia nie opublikowała pracy dyplomowej w terminie 6 miesięcy od dnia jej obrony, autor może ją opublikować, chyba że praca jest częścią utworu zbiorowego.”* dotyczy prac studentów a nie prac doktorantów

ALE

Zgodnie z art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce podmiot doktoryzujący obligatoryjnie udostępnia w BIPie pracę doktorską mającą formę pisemną, chyba, że jest ona objęta tajemnicą prawnie chronioną, wówczas zgodnie z art. 188 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce publikuje się jedynie jej recenzję z wyłączeniem treści objętych tajemnicą.

Art. 42 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Jeżeli autorskie prawa majątkowe jednego ze współtwórców miałyby przypaść Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu, część ta przechodzi na pozostałych przy życiu współtwórców lub ich następców prawnych, stosownie do wielkości ich udziałów.

Autorskie prawa majątkowe – czas trwania – art. 36 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, autorskie prawa majątkowe gasną z upływem lat siedemdziesięciu:

- 1) od śmierci twórcy, a do utworów współautorskich - od śmierci współtwórcy, który przeżył pozostałych;
- 2) w odniesieniu do utworu, którego twórca nie jest znany - od daty pierwszego rozpowszechnienia, chyba że pseudonim nie pozostawia wątpliwości co do tożsamości autora lub jeżeli autor ujawnił swoją tożsamość;
- 3) w odniesieniu do utworu, do którego autorskie prawa majątkowe przysługują z mocy ustawy innej osobie niż twórca - od daty rozpowszechnienia utworu, a gdy utwór nie został rozpowszechniony - od daty jego ustalenia;
- 4) w odniesieniu do utworu audiowizualnego - od śmierci najpóźniej zmarłej z wymienionych osób: głównego reżysera, autora scenariusza, autora dialogów, kompozytora muzyki skomponowanej do utworu audiowizualnego;
- 5) w odniesieniu do utworu słowno-muzycznego, jeżeli utwór słowny i utwór muzyczny zostały stworzone specjalnie dla danego utworu słowno-muzycznego – od śmierci później zmarłej z wymienionych osób: autora utworu słownego albo kompozytora utworu muzycznego.

Prawa pokrewne

Nie mają definicji legalnej. Nie są związane z twórczym wkładem w powstanie utworu

Są to:

- Prawa do artystycznych wykonań
- Prawa do fonogramów i wideogramów
- Prawa do nadań programów
- Prawa do pierwszych wydań
- Prawa do wydań naukowych i krytycznych

3

Odowiedzialność cywilna i karna za naruszenie praw autorskich

:

Odpowiedzialność cywilna

Ochrona autorskich praw osobistych – art. 78 ustawy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Twórca, którego autorskie prawa osobiste zostały zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania. W razie dokonanego naruszenia może także żądać, aby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności aby złożyła publiczne oświadczenie o odpowiedniej treści i formie. Jeżeli naruszenie było zawinione, sąd może przyznać twórcy odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub - na żądanie twórcy - zobowiązać sprawcę, aby uiścił odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez twórcę cel społeczny.
2. Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, po jego śmierci z powództwem o ochronę autorskich praw osobistych zmarłego może wystąpić małżonek, a w jego braku kolejno: zstępni, rodzice, rodzeństwo, zstępni rodzeństwa.
3. Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, osoby wymienione w ust. 2 są uprawnione w tej samej kolejności do wykonywania autorskich praw osobistych zmarłego twórcy.
4. Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, z powództwem, o którym mowa w ust. 2, może również wystąpić stowarzyszenie twórców właściwe ze względu na rodzaj twórczości lub organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, która zarządzała prawami autorskimi zmarłego twórcy.

Ochrona autorskich praw majątkowych – art. 79 ustawy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa:
  - 1) zaniechania naruszenia;
  - 2) usunięcia skutków naruszenia;
  - 3) naprawienia wyrządzonej szkody:
    - a) na zasadach ogólnych albo
    - b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu;
  - 4) wydania uzyskanych korzyści.
2. Niezależnie od roszczeń, określonych w ust. 1, uprawniony może się domagać jednokrotnego albo wielokrotnego ogłoszenia w prasie oświadczenia o odpowiedniej treści i formie lub podania do publicznej wiadomości części albo całości orzeczenia sądu wydanego w rozpatrywanej sprawie, w sposób i w zakresie określonym przez sąd.
3. Sąd może nakazać osobie, która naruszyła autorskie prawa majątkowe, na jej wniosek i za zgodą uprawnionego, w przypadku gdy naruszenie jest niezawinione, zapłatę stosownej sumy pieniężnej na rzecz uprawnionego, jeżeli zaniechanie naruszenia lub usunięcie skutków naruszenia byłoby dla osoby naruszającej niewspółmiernie dotkliwe.
4. Sąd, rozstrzygając o naruszeniu prawa, może orzec na wniosek uprawnionego o bezprawnie wytworzonych przedmiotach oraz środkach i materiałach użytych do ich wytworzenia, w szczególności może orzec o ich wycofaniu z obrotu, przyznaniu uprawnionemu na poczet należnego odszkodowania lub zniszczeniu. Orzekając, sąd uwzględnia wagę naruszenia oraz interesy osób trzecich.

Ochrona autorskich praw majątkowych – art. 79 ustawy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

5. Domniemywa się, że środki i materiały, o których mowa w ust. 4, są własnością osoby, która naruszyła autorskie prawa majątkowe.
6. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku usuwania lub obchodzenia technicznych zabezpieczeń przed dostępem, zwielokrotnianiem lub rozpowszechnianiem utworu, jeżeli działania te mają na celu bezprawne korzystanie z utworu.
7. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku usuwania lub zmiany bez upoważnienia jakichkolwiek elektronicznych informacji na temat zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, a także świadomego rozpowszechniania utworów z bezprawnie usuniętymi lub zmodyfikowanymi takimi informacjami.

Art. 80 ustawy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. W sprawach dotyczących roszczeń cywilnoprawnych z zakresu ochrony praw autorskich i praw pokrewnych, nienależących do kompetencji innych organów, sąd rozpoznaje wnioski o:

- 1) zabezpieczenie środka dowodowego;
- 2) wyjawienie lub wydanie środka dowodowego;
- 3) wezwanie do udzielenia informacji.

2. Sprawy, o których mowa w ust. 1, są rozstrzygane w postępowaniu w sprawach własności intelektualnej.

.

Art. 9 ustawy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Każdy ze współtwórców może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia prawa autorskiego do całości utworu. Uzyskane świadczenie przypada wszystkim współtwórcom, stosownie do wielkości ich udziałów.

Odpowiedzialność karna

:

Art. 115 ustawy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie albo publicznie zniekształca taki utwór, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie.
3. Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w inny sposób niż określony w ust. 1 lub 2 narusza cudze prawa autorskie lub prawa pokrewne określone w art. 16, art. 17, art. 18, art. 19 ust. 1, art. 191, art. 86, art. 94 ust. 4 lub art. 97, albo nie wykonuje obowiązków określonych w art. 193 ust. 2 lub art. 20 ust. 1-4, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

UWAGA!!!

Dopuszczenie się plagiatu przez osobę ubiegającą się o stopień doktora naraża ją nie tylko na odpowiedzialność karną ale i na utratę stopnia doktora stanowi o tym art. 195 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce:

„Art. 195. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o stopień doktora przypisała sobie autorstwo istotnego fragmentu lub innych elementów cudzego utworu lub ustalenia naukowego, podmiot doktoryzujący stwierdza nieważność decyzji o nadaniu stopnia.”

Użyte przez prawodawcę sformułowanie „osoba ubiegająca się o stopień doktora” ma znaczenie szersze od słowa doktorant i obejmuje także osoby ubiegające się o nadanie stopnia doktora w trybie eksternistycznym.

Art. 116 ustawy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom rozpowszechnia cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
3. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełniania przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.
4. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 117 ustawy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom w celu rozpowszechnienia utrwala lub zwielokrotnia cudzy utwór w wersji oryginalnej lub w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełniania przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

.

..

Art. 117 ustawy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom w celu rozpowszechnienia utrwala lub zwielokrotnia cudzy utwór w wersji oryginalnej lub w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełniania przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

.

..

Art. 118 ustawy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przedmiot będący nośnikiem utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu rozpowszechnianego lub zwielokrotnionego bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom nabywa lub pomaga w jego zbyciu albo przedmiot ten przyjmuje lub pomaga w jego ukryciu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
2. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełniania przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 5.
3. Jeżeli na podstawie towarzyszących okoliczności sprawca przestępstwa określonego w ust. 1 lub 2 powinien i może przypuszczać, że przedmiot został uzyskany za pomocą czynu zabronionego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 118¹ ustawy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Kto wytwarza urządzenia lub ich komponenty przeznaczone do niedozwolonego usuwania lub obchodzenia skutecznych technicznych zabezpieczeń przed odtwarzaniem, przegrywaniem lub zwielokrotnianiem utworów lub przedmiotów praw pokrewnych albo dokonuje obrotu takimi urządzeniami lub ich komponentami, albo reklamuje je w celu sprzedaży lub najmu, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
2. Kto posiada, przechowuje lub wykorzystuje urządzenia lub ich komponenty, o których mowa w ust. 1, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 119 ustawy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Kto uniemożliwia lub utrudnia wykonywanie prawa do kontroli korzystania z utworu, artystycznego wykonania, fonogramu lub wideogramu albo odmawia udzielenia informacji przewidzianych w art. 47, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

.

..

4

Organizacje zbiorowego zarządzania
prawami autorskimi lub prawami
pokrewnymi

Zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi wg definicji wyrażonej w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi

Jest to działalność polegająca na wykonywaniu praw autorskich lub praw pokrewnych dla zbiorowej korzyści uprawnionych przez dokonywanie takich czynności, jak:

- a) obejmowanie praw w zbiorowy zarząd,
- b) zawieranie umów o korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych lub pobór wynagrodzenia za takie korzystanie,
- c) pobór, podział i wypłata przychodów z praw,
- d) monitorowanie korzystania z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych przez użytkowników,
- e) dochodzenie ochrony praw autorskich lub praw pokrewnych,
- f) wykonywanie innych uprawnień i obowiązków organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi wynikających z niniejszej ustawy oraz ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1191 i 1293),

Organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi wg definicji wyrażonej w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi

Jest to stowarzyszenie zrzeszające uprawnionych lub podmioty reprezentujące uprawnionych, którego podstawowym celem statutowym jest zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi na rzecz uprawnionych w zakresie zezwolenia udzielonego mu przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Art. 29 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi:

1. Uprawniony może zawrzeć z organizacją zbiorowego zarządzania umowę o zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, zwaną dalej „umową o zbiorowe zarządzanie”, w zakresie udzielonego jej zezwolenia. Organizacja zbiorowego zarządzania może odmówić zawarcia tej umowy wyłącznie z ważnej przyczyny, a odmowa taka wymaga uzasadnienia w formie pisemnej albo elektronicznej.
2. Umowa o zbiorowe zarządzanie określa utwory lub przedmioty praw pokrewnych, pola eksploatacji i terytoria, których takie zarządzanie dotyczy. Umowa o zbiorowe zarządzanie może określać, że zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi danego uprawnionego dotyczy:
  - 1) wszystkich jego utworów lub przedmiotów praw pokrewnych lub
  - 2) utworów lub przedmiotów praw pokrewnych danego rodzaju– istniejących w chwili zawarcia umowy o zbiorowe zarządzanie lub tych, które powstaną w okresie jej obowiązywania.
3. Umowę o zbiorowe zarządzanie zawiera się w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej.
4. Przed zawarciem umowy o zbiorowe zarządzanie organizacja zbiorowego zarządzania przekazuje uprawnionemu informacje o prawach i obowiązkach uprawnionego wynikających z przepisów niniejszego rozdziału i umowy o zbiorowe zarządzanie oraz dokonywanych przez nią potrąceniach, o których mowa w art. 36 pkt 2 i 4, w sposób umożliwiający ich utrwalenie.
5. Oświadczenia woli związane ze zmianą, wykonywaniem lub rozwiązaniem umowy o zbiorowe zarządzanie mogą być składane przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Organizacja zbiorowego zarządzania udostępnia środki komunikacji elektronicznej zapewniające utrwalenie, przekazywanie, przechowywanie i zabezpieczenie treści dokonywanych czynności oraz udostępnia publicznie informacje, które w sposób jasny i przejrzysty przedstawiają proces dokonywania tych czynności.

Art. 30 i 31 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi:

Art. 30. Uprawniony ma prawo do udzielania osobie trzeciej licencji na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych objętych umową o zbiorowe zarządzanie, jeżeli korzystanie to nie łączy się z osiągnięciem bezpośrednich lub pośrednich korzyści majątkowych. Zasady wykonywania tego prawa przez uprawnionego określa organizacja zbiorowego zarządzania w umowie o zbiorowe zarządzanie.

Art. 31. 1. Uprawniony niezwłocznie przekazuje organizacji zbiorowego zarządzania, z którą zawarł umowę o zbiorowe zarządzanie, informacje o:

- 1) udzieleniu osobie trzeciej licencji, o której mowa w art. 30, zawierające w szczególności imię i nazwisko albo nazwę licencjobiorcy, datę udzielenia licencji, utwory lub przedmioty praw pokrewnych, pola eksploatacji oraz terytoria, których dotyczy licencja;
  - 2) przeniesieniu praw objętych umową o zbiorowe zarządzanie na osobę trzecią, zawierające w szczególności imię i nazwisko albo nazwę nabywcy wraz z jego adresem korespondencyjnym, w tym adresem poczty elektronicznej, datę przeniesienia, utwory lub przedmioty praw pokrewnych oraz pola eksploatacji, których dotyczy przeniesienie;
  - 3) zmianie adresu zamieszkania, siedziby lub adresu korespondencyjnego;
  - 4) zmianie danych niezbędnych organizacji zbiorowego zarządzania do wypłaty uprawnionemu należnej mu części przychodów z praw.
2. W przypadku naruszenia obowiązków, o których mowa w ust. 1, uprawniony ponosi spowodowane naruszeniem uzasadnione i udokumentowane koszty bezskutecznego dochodzenia przez organizację zbiorowego zarządzania roszczeń z tytułu naruszenia praw objętych umową o zbiorowe zarządzanie lub roszczeń o wynagrodzenie za korzystanie z tych praw od użytkownika upoważnionego do korzystania z utworu lub przedmiotu praw pokrewnych.
3. Umowa o zbiorowe zarządzanie może zawierać także inne niż wskazane w ust. 2 postanowienia dotyczące odpowiedzialności uprawnionego wobec organizacji zbiorowego zarządzania w przypadku naruszenia obowiązków, o których mowa w ust. 1.

Art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Dopóki twórca nie ujawnił swojego autorstwa, w wykonywaniu prawa autorskiego zastępuje go producent lub wydawca, a w razie ich braku - właściwa organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi

.

∴

Art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Producenci i importerzy:

- 1) magnetofonów, magnetowidów i innych podobnych urządzeń,
  - 2) kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych umożliwiających pozyskiwanie kopii całości lub części egzemplarza opublikowanego utworu,
  - 3) czystych nośników służących do utrwalania, w zakresie własnego użytku osobistego, utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, przy użyciu urządzeń wymienionych w pkt 1 i 2
- są obowiązani do uiszczania, określonym zgodnie z ust. 5, organizacjom zbiorowego zarządzania, działającym na rzecz twórców, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów oraz wydawców, opłat w wysokości nieprzekraczającej 3% kwoty należnej z tytułu sprzedaży tych urządzeń i nośników.

Art. 20 ust. 2-4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

2. Z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży magnetofonów i innych podobnych urządzeń oraz związanych z nimi czystych nośników przypada:
  - 1) 50% – twórcom;
  - 2) 25% – artystom wykonawcom;
  - 3) 25% – producentom fonogramów.
3. Z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży magnetowidów i innych podobnych urządzeń oraz związanych z nimi czystych nośników przypada:
  - 1) 35% – twórcom;
  - 2) 25% – artystom wykonawcom;
  - 3) 40% – producentom wideogramów.
4. Z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży urządzeń reprograficznych oraz związanych z nimi czystych nośników przypada:
  - 1) 50% – twórcom;
  - 2) 50% – wydawcom

Projekt „Lokalny Ambasador Praw Doktoranta” organizowany jest przez Krajową Reprezentację Doktorantów ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach zadania publicznego „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego” w 2021 r.

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Krajowa
Reprezentacja
Doktorantów | **KRD**

Dziękuję za uwagę